

## Oponentský posudek diplomové práce

**Název práce:** Aplikace konceptu příbuzné rozmanitosti ve vybraných státech střední a východní Evropy  
**Jméno posluchače:** Kristýna Meislová  
**Pracoviště:** Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

### Volba tématu a cíl práce:

Koncept příbuzné a nepříbuzné rozmanitosti (related and unrelated variety) v evoluční ekonomické geografii je zcela novým přístupem k hodnocení specializace a diverzifikace ekonomické základny států a regionů, který se objevuje v literatuře teprve v posledních 5 letech a je spojen zejména s významným představitelem této geografické školy R. Boschmou. Aplikace tohoto konceptu na státy střední a východní Evropy je bezesporu zcela nová a originální.

Cílem práce bylo prověřit uvedené koncepty evoluční ekonomické geografie a jejich dopady na vybrané faktory ekonomického rozvoje ve výše uvedených postkomunistických státech. K naplnění hlavního cíle práce byly stanoveny 3 výzkumné otázky, které byly v práci detailně analyzovány a jejich řešení bylo hledáno s využitím konkrétních dat demonstrujících aplikaci konceptu příbuzné a nepříbuzné rozmanitosti.

### Struktura práce, způsob zpracování:

Předložená práce má 88 stran a tři přílohy, obsahově je však velmi bohatá. Text je doprovázen 5 grafy, 3 obrázky a 18 tabulkami, které vhodně přispívají k výkladu problematiky. Autorka se v textu odkazuje na 38 převážně současných a zahraničních informačních zdrojů, které jsou v práci pečlivě citovány a prokazuje tak svůj hluboký zájem a šíři znalosti zkoumané látky.

Struktura práce odpovídá standardním požadavkům na diplomové práce, je dobře promyšlená a logicky zpracovaná. S ohledem na rozsáhlost a teoretickou náročnost problematiky až poněkud v koncentrované podobě předkládá výsledky studia i výzkumu. Po stručném úvodu, kde definuje hlavní cíl práce a výzkumné otázky popisuje autorka v druhé kapitole teoretická východiska konceptů rozmanitosti na základě stručné analýzy přístupů současných evropských autorů. Diskutuje známé dilema specializace a diverzifikace, problematiku externalit a předkládá definice konceptu related variety, jeho využití a hodnocení. V závěru kapitoly blíže specifikuje výzkumné otázky zaměřené na projevy efektů příbuzné a nepříbuzné rozmanitosti v ekonomickém rozvoji zkoumaných států, na vliv skladby a rozmanitosti importních odvětví na faktory ekonomického rozvoje států a na existenci společných rysů ve vývoji typů rozmanitosti v těchto státech.

V další kapitole přehlednou formou předkládá metodiku práce. Nejprve představuje použitou datovou základnu, do které zahrnuje data dovozu a vývozu pro stanovení indikátorů rozmanitosti. Pro efekty rozmanitosti (závislé proměnné) pak používá údaje o růstu zaměstnanosti, míře nezaměstnanosti a růstu reálného HDP za léta 1993-2009. Významnou část metodiky tvoří nástin použitých statistických metod, kde nejprve vysvětluje význam entropie pro měření rozmanitosti a (snad až) velmi stručně popisuje využití regresní analýzy a panelových dat pro hodnocení výsledků práce. Použití navržených metod a způsob zpracování v diplomové práci lze pokládat za nadprůměrné.

Ve čtvrté kapitole pak autorka představuje vývoj použitých indikátorů rozmanitosti na údajích o exportu a importu pro různé skupiny států (pobaltské, střední Evropy), z nich odvozuje indikátory rozmanitosti a diskutuje vliv struktury odvětví na ně ve vybraných státech.

Těžištěm práce je pak následující pátá kapitola, která je analýzou a hodnocením souvislostí mezi typy rozmanitosti a faktory ekonomického rozvoje (závislými proměnnými) na základě panelové regrese. Dopady vlivu jednotlivých typů rozmanitostí (obecná, nepříbuzná a příbuzná), rozmanitost dovozu a podobnost obchodu pak zkoumá pro růst HDP a ukazatele trhu práce pro různé skupiny států. Výsledky souhrnně komentuje v závěru kapitoly a v celkovém závěru práce pak odpovídá na stanovené výzkumné otázky, kde prokazuje naplnění cíle práce ve stanoveném rozsahu.

Zaměření a zpracování práce je svým způsobem originální a studentka prokázala při jejím zpracování dostatečnou tvořivost a schopnost řešit výzkumné problémy na základě studia teoretických východisek.

### **Formální úprava**

Jazyková úroveň, grafická úprava, využití tabulek, grafů a schémat v práci jsou na velmi dobré úrovni. Práce s literaturou, její používání, citace jsou také velmi dobré. Zjevné chyby a nedostatky v práci jsem neshledal.

### **Připomínky, náměty k diskusi:**

Při obhajobě práce by autorka mohla reagovat na následující otázky: Lze se omezit při hodnocení indikátorů rozmanitosti pouze na data o vývozu a dovozu? Jaká data by bylo možné použít při hodnocení rozmanitostí na regionální úrovni v rámci jednoho státu? Jaké jiné závislé proměnné by bylo možné zvolit pro hodnocení dopadu příbuzné rozmanitosti? Má příbuzná rozmanitost význam pro vytváření regionální výhody?

### **Závěry práce a její přínos:**

Práce patří v české literatuře k prvním analýzám a aplikacím konceptů příbuzné rozmanitosti a je obohacením poznání v této oblasti v oblasti teoretické i experimentální, zejména využitím konceptu pro hodnocení vývoje v konkrétních středoevropských státech, které je nové. Výsledky práce by zasluhovaly další publicitu.

Diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě.

V Ostravě dne 9. 9. 2011

prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.  
Ekonomická fakulta  
VŠB-Technická univerzita Ostrava